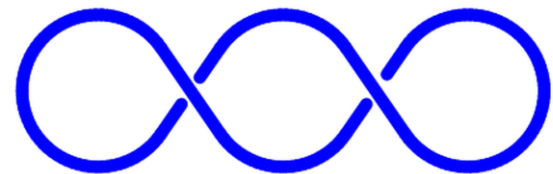

Energiehuis *Energiecafé*

Warmtepompen

19-03-2024

UITNODIGING
19 MAART
Deelname Gratis

ENERGIECAFÉ

Steek je licht op over:

- **DE WARMTEPOMP**

Wat zijn mogelijkheden van de warmtepomp bij het verduurzamen van je huis? Toepassingen en zaken bij de overweging om een warmtepomp aan te schaffen. Is het iets voor jou?

Spreker: Gerard de Mol,

Adviseur voor klimaat en energie voor het Rijksvastgoedbedrijf, docent Avans

- **ENERGIELABELS D/E/F/G**

Een hoger energielabel verhoogt de waarde van je huis en bespaart verwarmingsenergie.

Hoe zijn de labels bepaald en hoe kun je met verduurzaming het energielabel verbeteren?

Spreker: Ralf Klop,

Directeur Groene Groei. Gerenommeerd adviesbureau voor verduurzamingsprocessen

- **HET ENERGIEHUIS VOOR U**

Met een energiecoach je huis onder de loep nemen? Hoeveel zonnepanelen passen bij jou?

Of benieuwd naar subsidieregelingen? Krijg ik volledig onafhankelijk advies?

Spreker: Wim Lemmens, Coördinator Energiehuis.

De gesprekken van de avond worden geleid door Remco Kuiperi,

Directeur Coöperatieve Rabobank Hart van Brabant

Cultureelcentrum Elckerlyc
Aanvang 20.00 (inloop 19.30)

Energiehuis
Hilvarenbeek

Wie ben ik en hoe ben ik te bereiken?

+ Gerard de Mol

- Bestuurslid bij D66 Bernheze Maashorst Oss
- Werktuigbouwkundig adviseur bij het Rijksvastgoedbedrijf
- Docent Duurzaamheid & Klimaattechniek bij Avans+

+ Te bereiken via:

- gerard@de-meta.nl
- gerarddemol.com
- 06 - 5770 5770

De Trias Energetica

Trias Energetica

Verduurzamen in de juiste volgorde:

Stap 1 Beperk de energievraag

Stap 2 Gebruik duurzame energie

Stap 3 Indien nodig, gebruik fossiele brandstoffen zo efficiënt en schoon mogelijk

Stap 1: beperk de energievraag

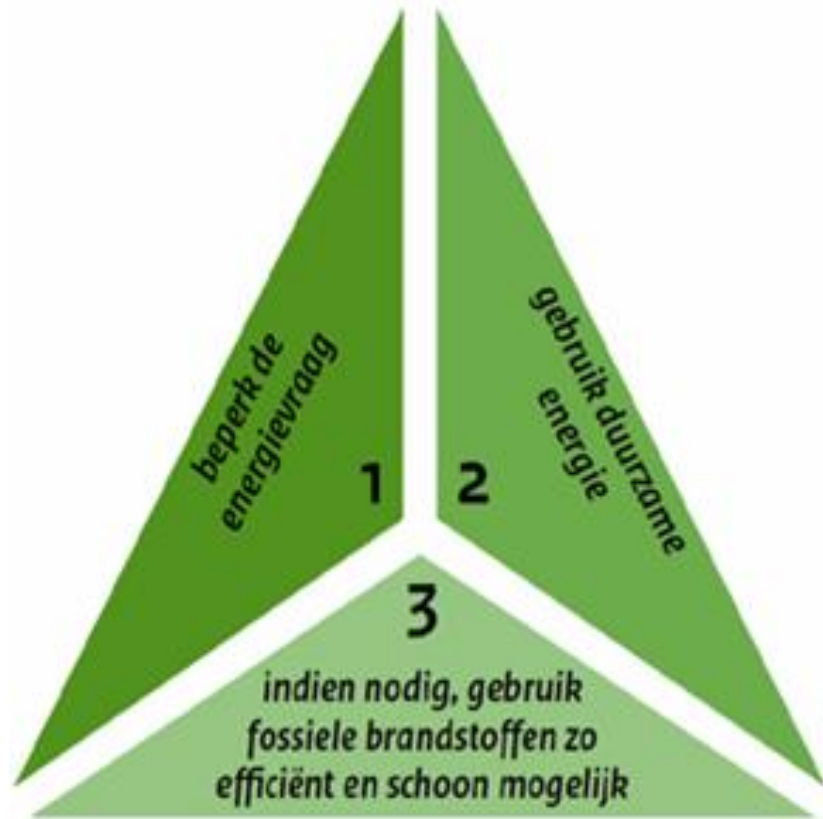
- + Wat je niet gebruikt hoeft je ook niet op te wekken.
- + Een deel van de warmte in huis verdwijnt door tocht het andere deel door de gebouwschil.
  - + Dus niet alleen isoleren, maar ook kieren dichten.
  - + Denk ook aan tochtstrips, een brievenbusborstel, maar ook het dichten van bouwkundige aansluitingen.
- + Isoleren? Dan ook *beheerst* ventileren!
  - + Door het isoleren krijg je minder infiltratie/tocht (ongecontroleerde ventilatie).
  - + Door te *beheerst* te ventileren beperk je schimmels, vocht in huis & mufte lucht.
- + Misschien ook wel minder ruimtes verwarmen?

Maatregelen

- + Vele (kleine) maatregelen mogelijk
- + Bespreek deze met de energiecoach
- + Of kijk alvast op: energiehuis-hilvarenbeek.nl/aan-de-slag/maatregelen/

Trias Energetica

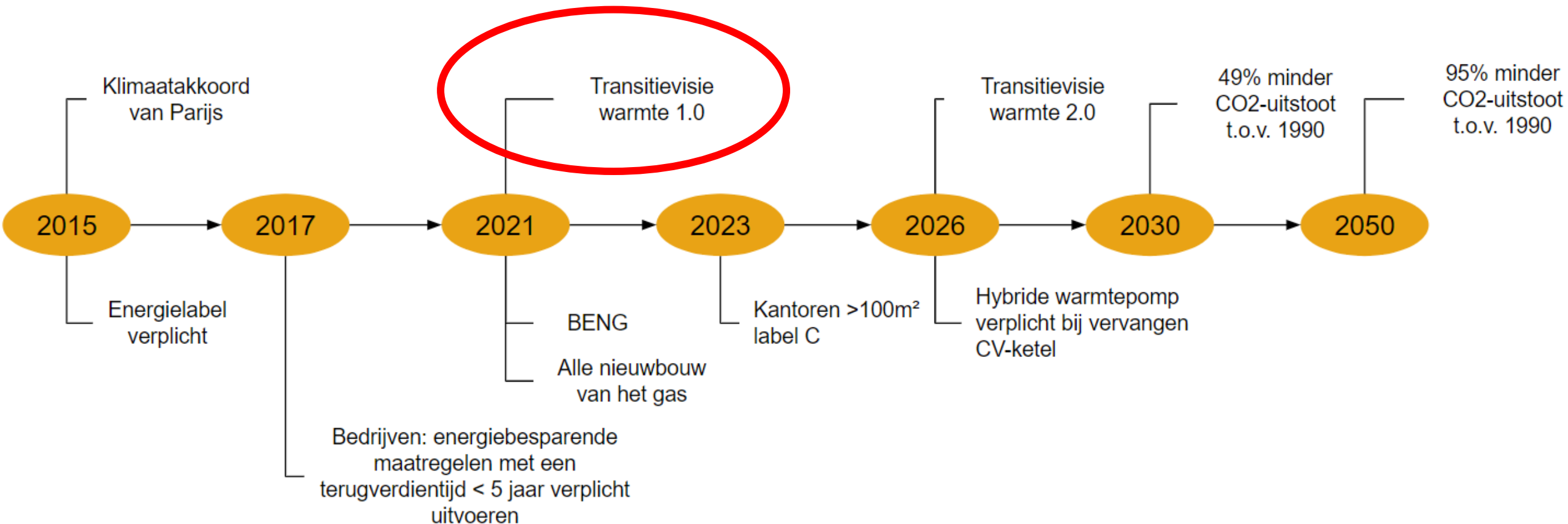
Trias Energetica

Stap 2 Gebruik duurzame energie

- Wat doet de gemeente?
- Wat kan je zelf al doen?

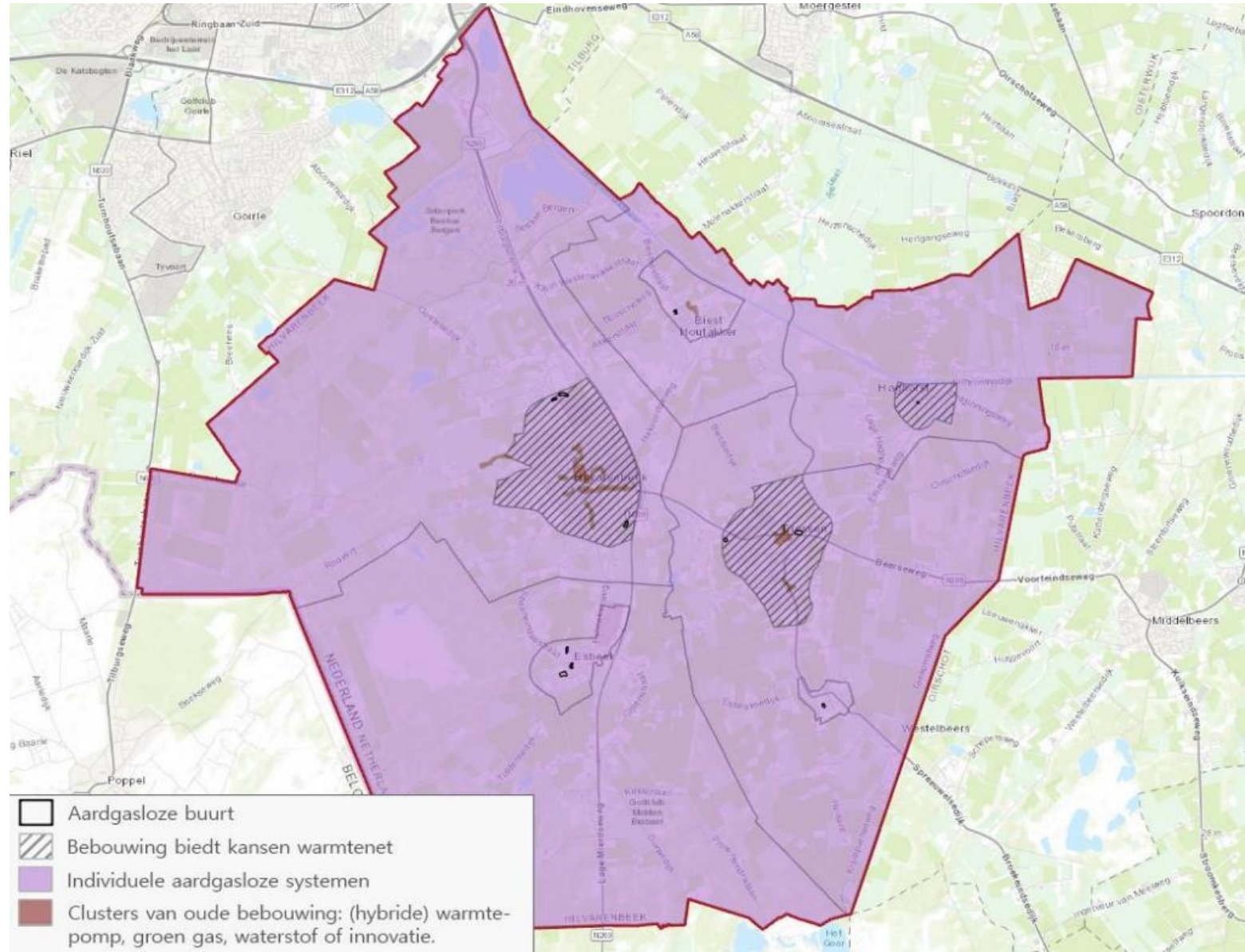

Van Parijs naar 2050

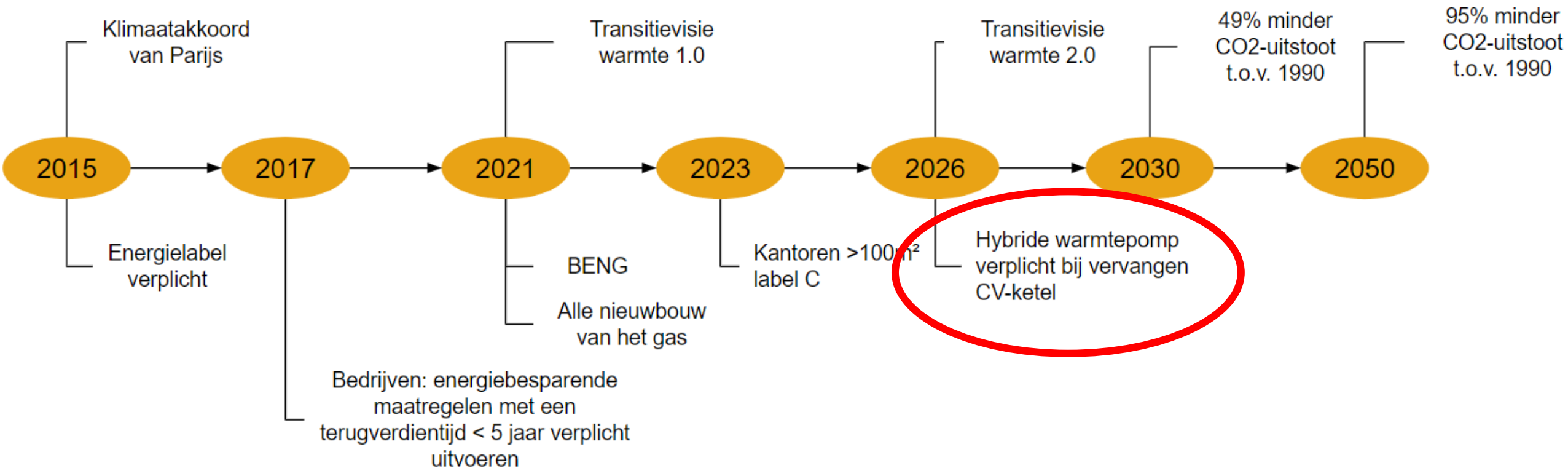
Transitievisie warmte Hilvarenbeek

- + Vastgesteld 3 februari 2022
- + De warmtetransitie loopt tot wel 2050.
- + Beleid nu: nieuwbouw aardgasvrij, bestaande woningbouw isoleren.
- + Er wordt gewerkt aan een uitvoeringsplan.
- + hilvarenbeek.nl/aardgasvrij-gemeente

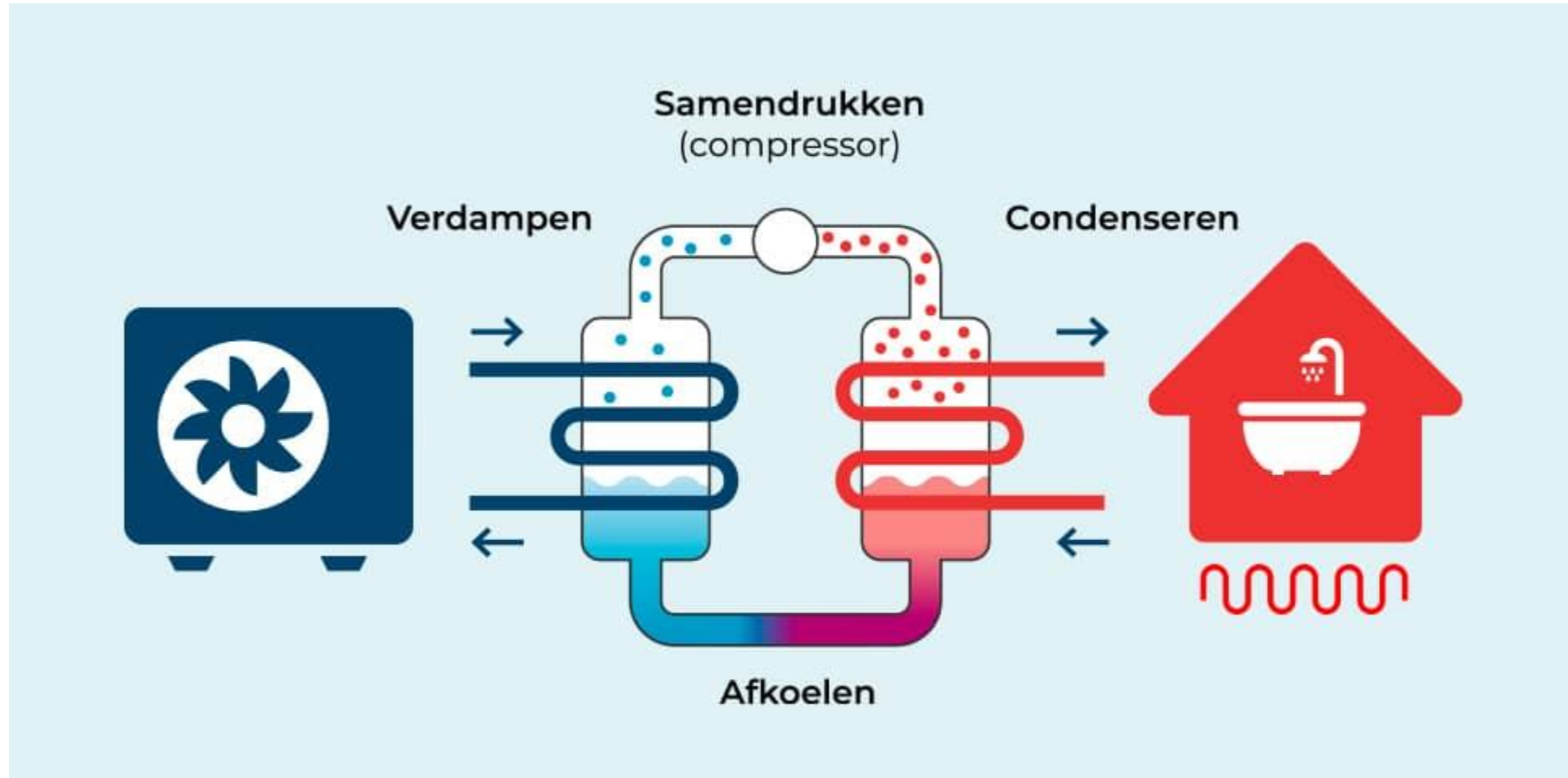

Van Parijs naar 2050

Zo werkt een warmtepomp

- + Energie uit lucht, water of grond met een lage temperatuur
- + *verpompen en afgeven aan verwarmingswater*

Energiebronnen - Warmtepomp

- + Met een hybride warmtepomp verpomp je *bij een bepaalde buitentemperatuur* zo met 1 kWh elektrische energie tot wel 4 kWh warmte van buiten naar binnen.
- + Een bodemwarmtepomp doet dat nog iets beter omdat je makkelijker energie uit de (relatief warme en stabiele) bodem kunt halen dan uit (koude) buitenlucht.
- + Rendement afhankelijk van buitentemperatuur en te maken temperatuur.

Aandachtspunten

Een warmtepomp, hybride warmtepomp of HR-ketel werkt veel beter bij:

- + een lage warmtebehoefte: **isoleren**
- + een lage retourtemperatuur uit de verwarming
  - Laag temperatuurverwarming aanbrenge**n**: **vloerverwarming**.
  - Radiatorventilatoren kunnen ook helpen
- + een hoge buitentemperatuur

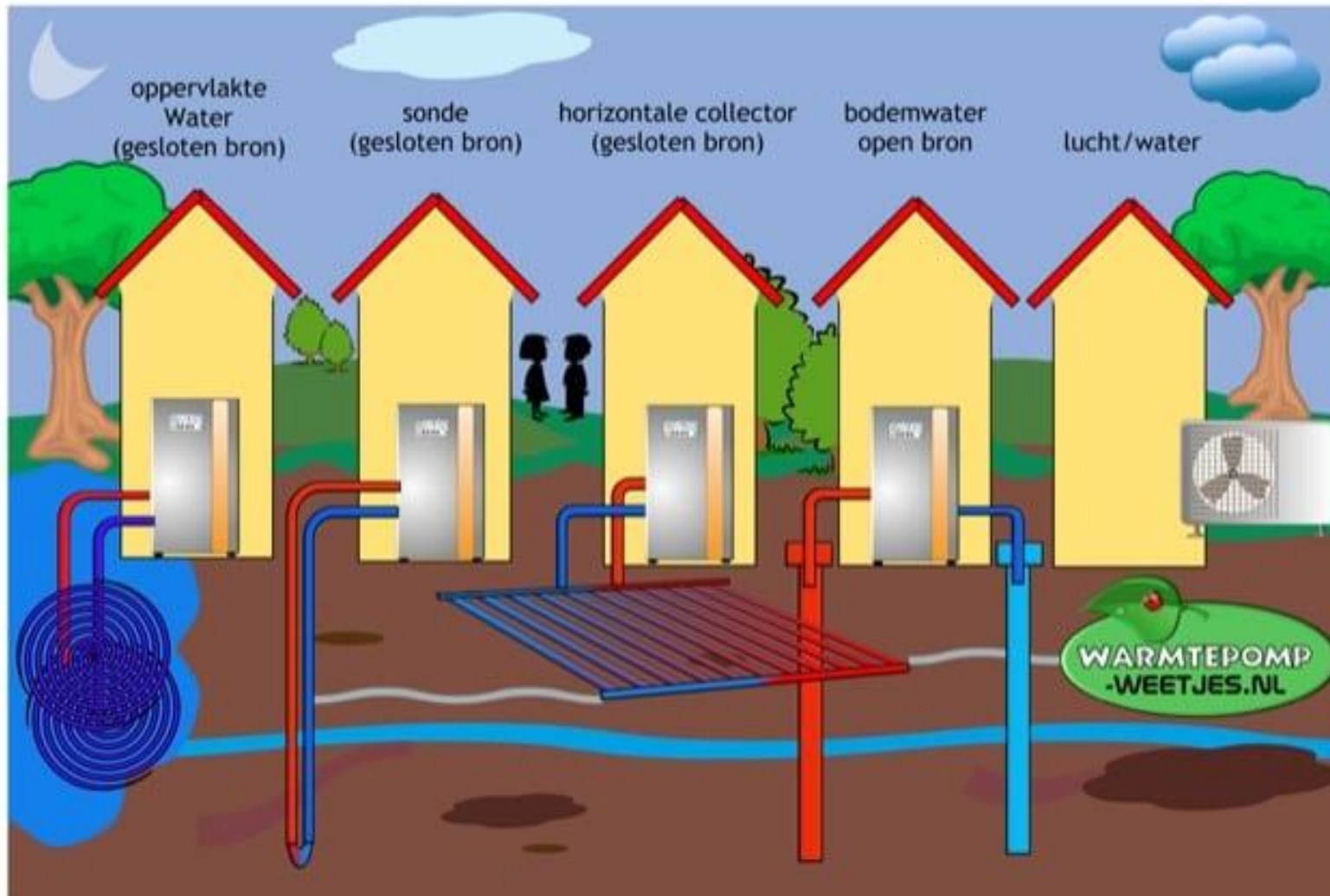
Een ketel stookt je huis met een groot vermogen snel warm.

Een warmtepomp heeft een klein vermogen en meer tijd nodig.

Energiebronnen - Warmtepomp

+ Een warmtepomp kan op veel bronnen worden aangesloten.

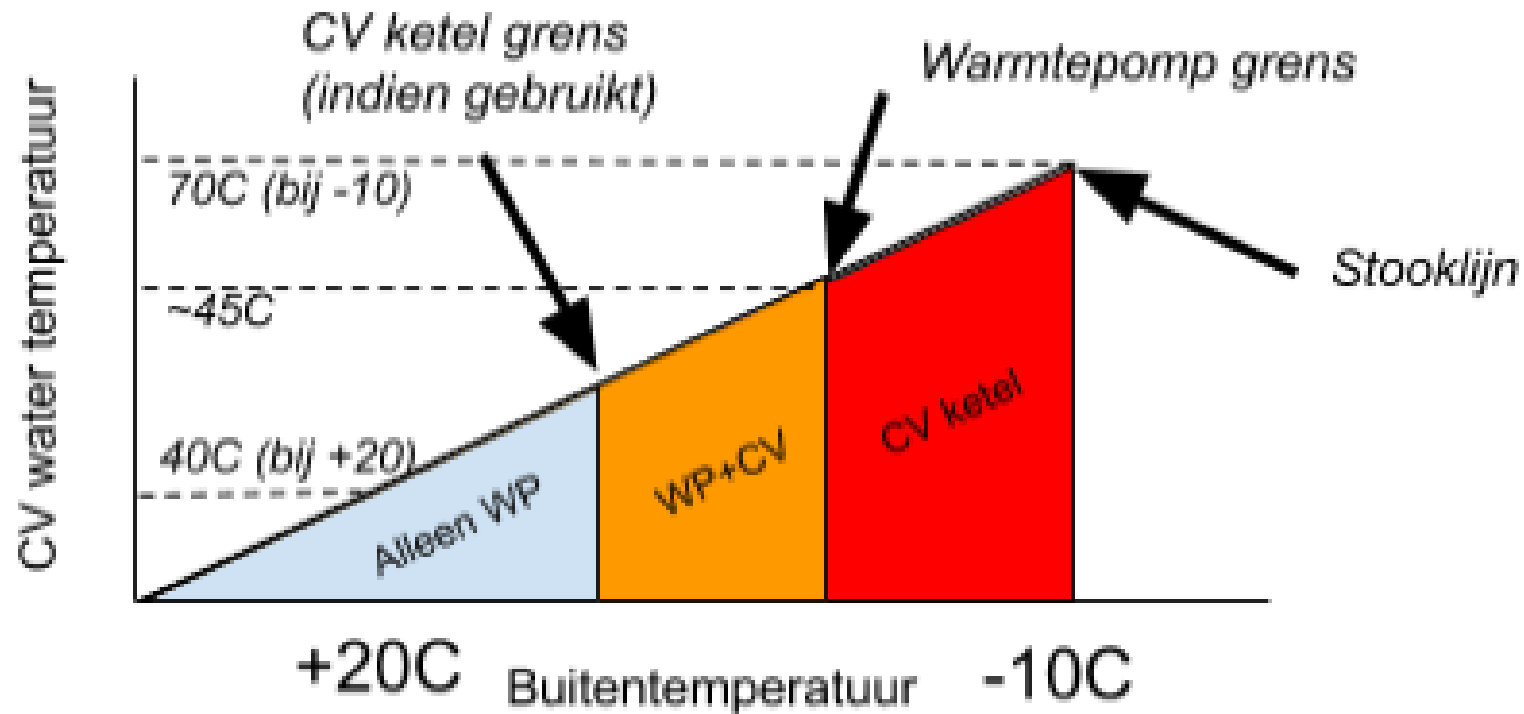
Energiebronnen – Hybride warmtepomp

+ Gasketel in combinatie met een warmtepomp.

Warmteopwekker – Hybride systeem

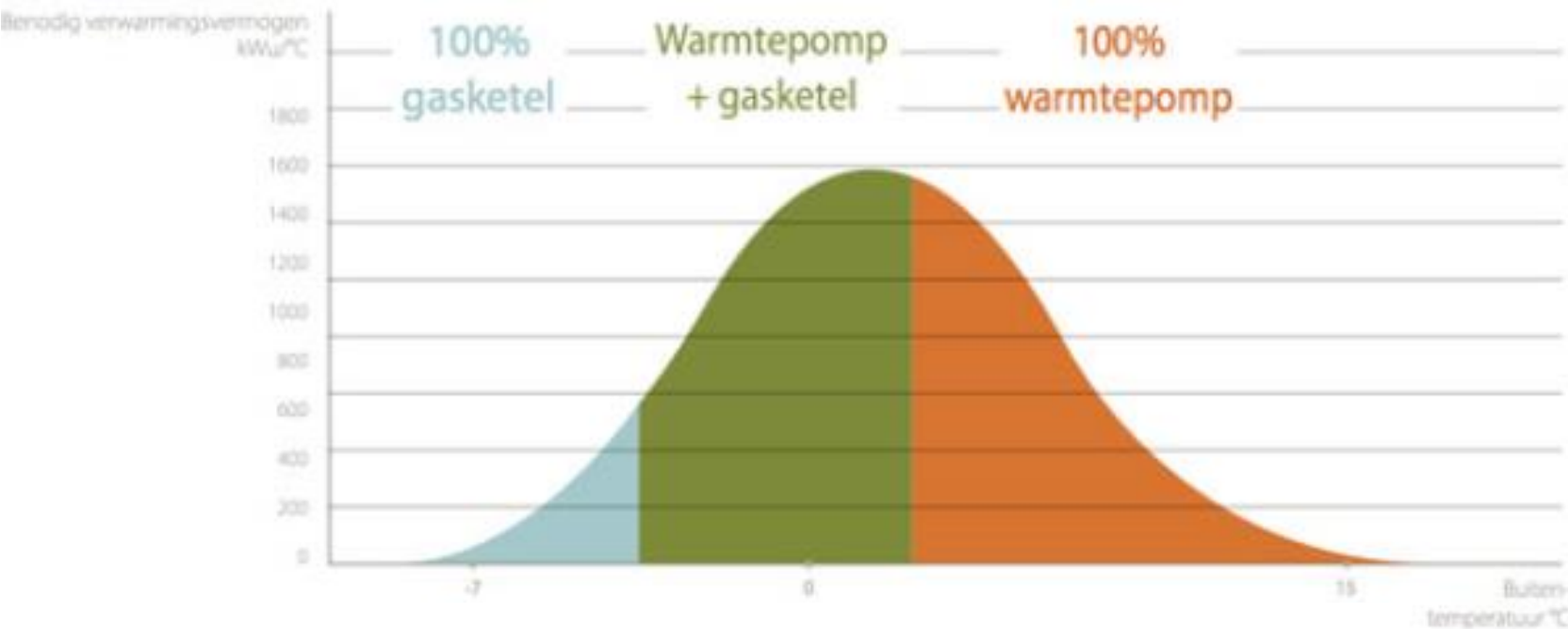
- + Binnendeel en buitendeel
- + Meer dan 60% van het jaar verwarm je met de hybride warmtepomp.

Warmteopwekker – Hybride systeem

- + Afhankelijk van isolatie en afgiftesysteem woning verplaatst punt waar de warmtepomp werkt.

Voorbeeld bij een gemiddeld Europees klimaat

Energiebronnen - Hybride

- + **Doe de 50-gradentest:** test of je woning geschikt is door de aanvoertemperatuur van de CV-ketel op 50°C te zetten.
  - Een hybride warmtepomp maakt namelijk “maar” 50°C.
  - Je huis warmt daardoor wel langzamer op.
  - Om dit te versnellen plaats je eventueel radiatorventilatoren.

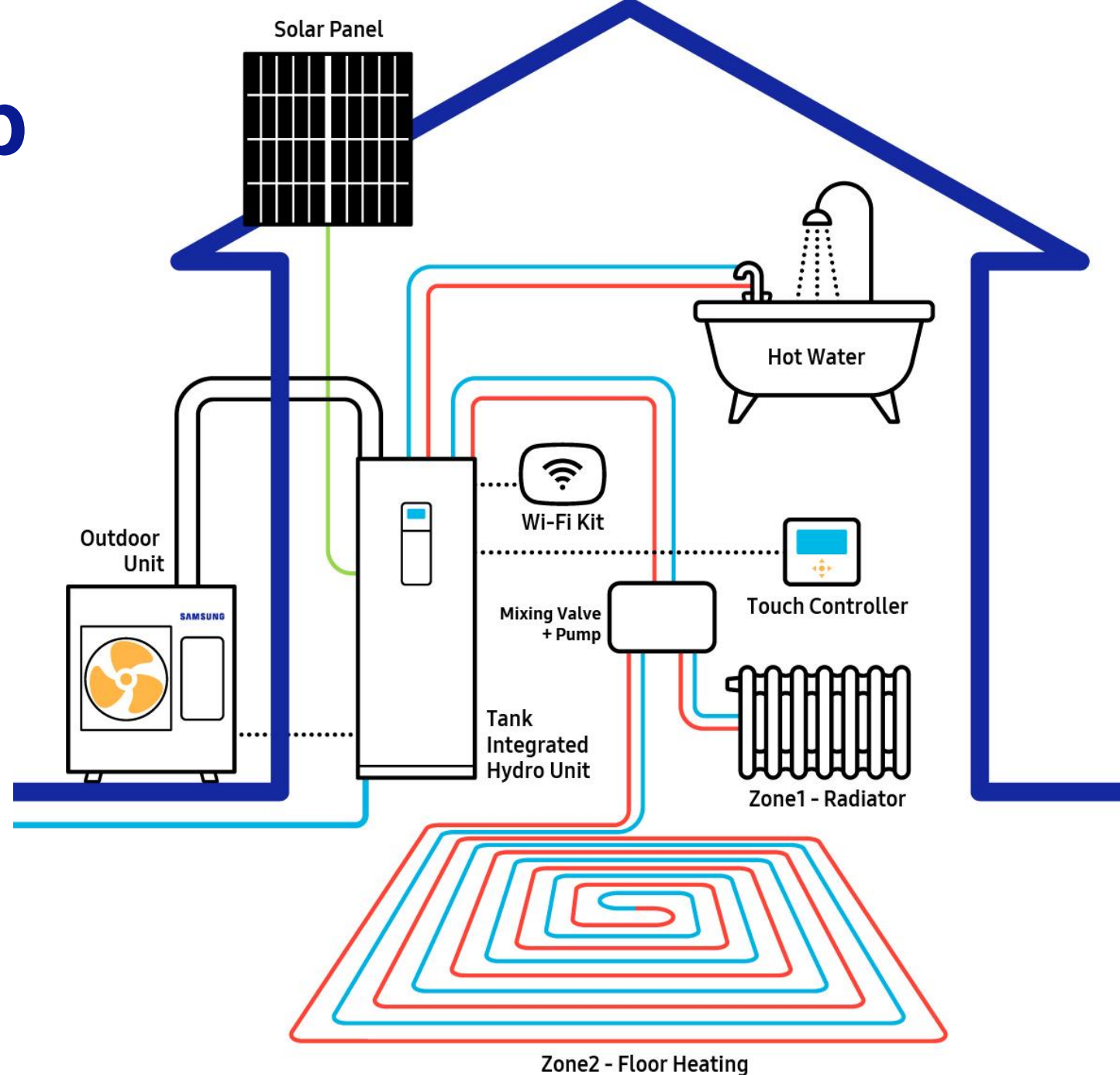
Zie ook: <https://www.milieucentraal.nl/energie-besparen/aardgasvrij-wonen/verwarmingstest/>

Zie ook: <https://www.eigenhuis.nl/energie/maatregelen/duurzaam-verwarmen/warmtepomp/50-graden-test#/>

Luchtwarmtepomp

- + “Full Electric” warmtepomp met buffervat voor warmtapwater
- + Testen of je woning geschikt is door de CV-ketel aanvoertemperatuur op **55°C** te zetten als het buiten vriest.
- + Koelen mogelijk

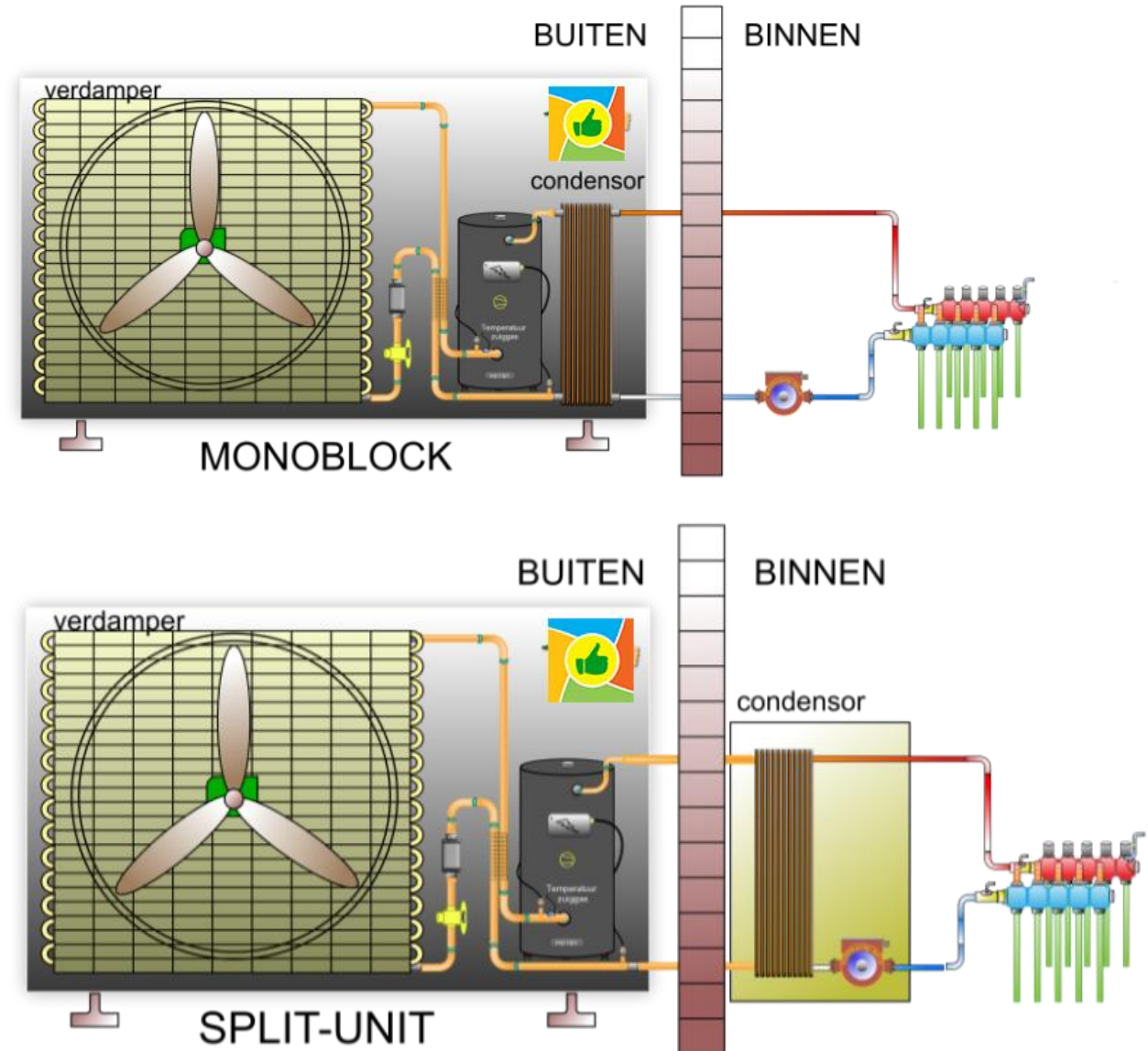

Luchtwarmtepomp

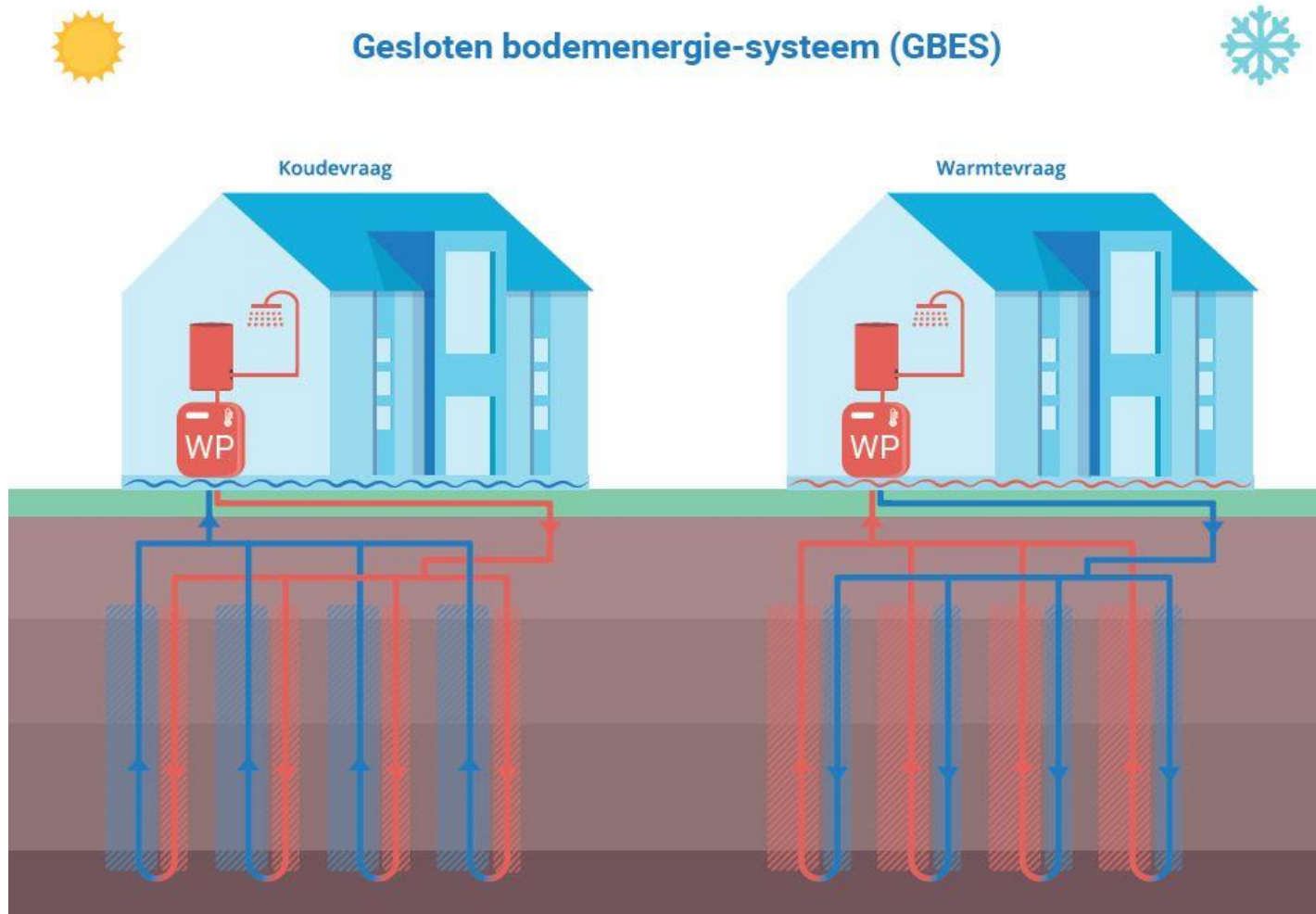
+ Twee uitvoeringen

- Monoblock
  - Verdamp(er): buiten
  - Condensor: buiten

- Split
  - Verdamp(er): **binnen**
  - Condensor: buiten

Bodemwarmtepomp

+ Bron: bodem (water-water)

Bodemwarmtepomp

+ Gesloten bronsysteem

- Dichte bodemlus.
- Bodemlus aangesloten op warmtepomp.
- Beter rendement dan luchtwarmtepomp.

+ Meer geschikt voor woningen

- Te verwerken in heipalen (nieuwbouw)

+ Aandachtspunten

- Regenereren

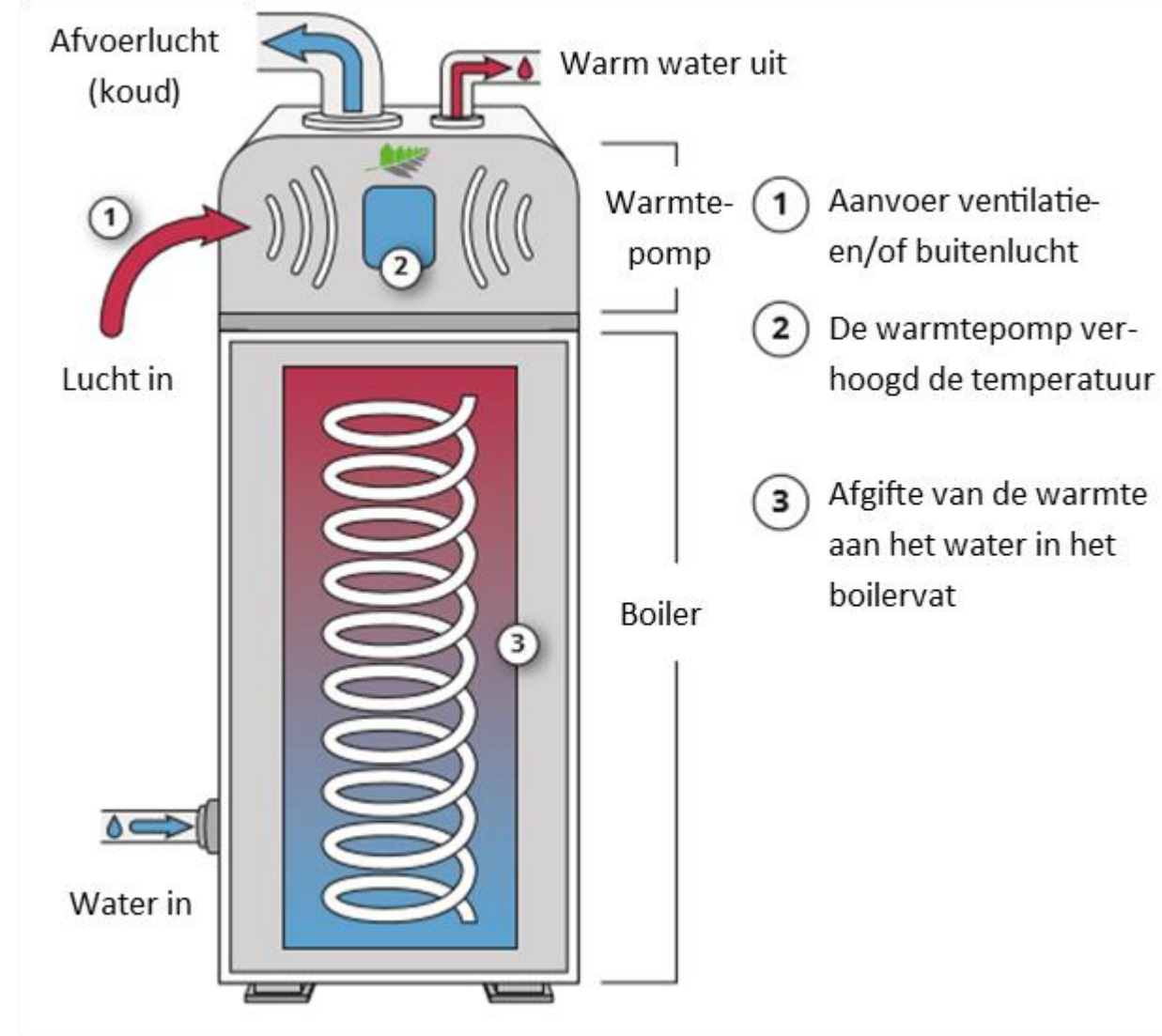

Warmtepompboiler

- + Voor mechanische ventilatie zonder warmteterugwinning (WTW)
- + Goede oplossing voor bestaande woningen met alleen afzuiging (komt heel veel voor)

Casus

+ **Bouwjaar 1968**

+ **Stap 1 (trias energetica):**

- Spouwmuren, vloer en dak isoleren
- Vloerverwarming infrezen begane grond

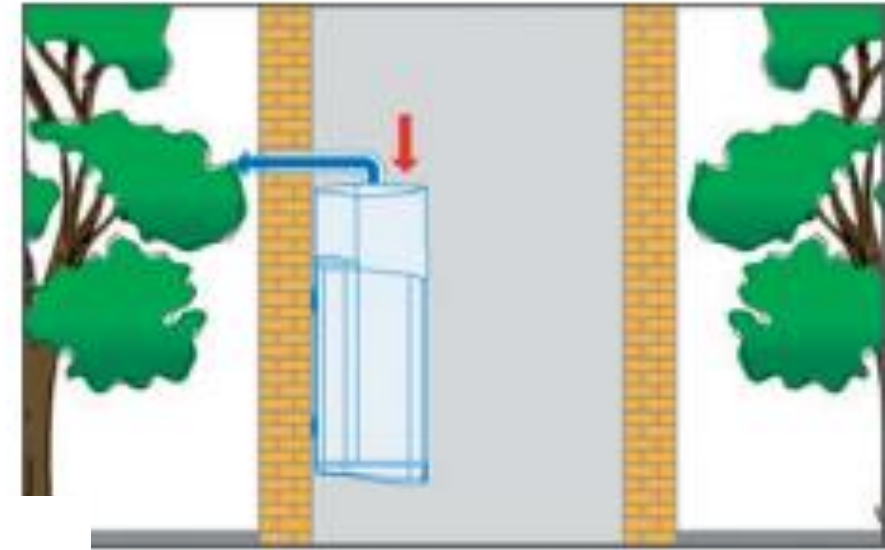
+ **Stap 2: duurzame warmteopwekker**

Casus

+ Oplossing optie 1: warmtepompboiler

- Ketel vervangen voor kleine HR-ketel (zonder tapwater)
- Warmtepompboiler plaatsen in het afzuigkanaal voor de keuken, badkamer en toilet.

AANVOER VIA BINNENLUCHT EN
AFVOER NAAR BUITEN

Casus

+ Oplossing optie 2: hybride

- Ketel vervangen voor hybride warmtepomp (zoals Remeha Elga of Quatt enz.)
- en nieuwe kleine ketel

Casus

+ Oplossing optie 3: “Full Electric” warmtepomp

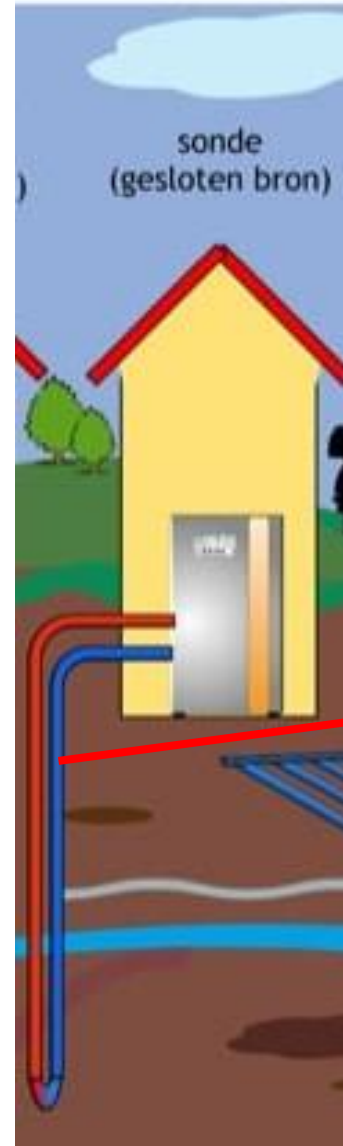
- *Ook op de verdiepingen vloerverwarming aanbrengen*
  - *Of laagtemperatuur radiatoren*
- Ketel vervangen voor luchtwarmtepomp

Casus

+ Oplossing optie 4: bodemwarmtepomp

- *Ook op de verdiepingen vloerverwarming aanbrenge*
- **Ketel vervangen voor bodemwarmtepomp** (bijvoorbeeld Eco Forest of Nibe)

Andere casussen

+ milieucentraal.nl/tests-en-tools/keuzehulp-warmtepomp/

Onafhankelijk advies

Keuzehulp warmtepomp

Ontdek of jouw huis geschikt is voor een warmtepomp. Welke warmtepomp past bij jouw huis, en wat kost het en levert het op?

Start de keuzehulp →

Terugverdientijd

- + 1 m³ gas = 10 kWh aan energie = €1.45,- (Milieu Centraal)
- + 10 kWh stroom kost €2.50,- (Milieu Centraal)
- + Gas is/was dus nog steeds ongeveer 2 keer zo goedkoop dan stroom, maar...
- + **met een lucht-water-warmtepomp verpomp je met 1 kWh stroom gemiddeld tot wel 4 kWh aan warmte-energie**
  - 1 m³ gas blijft 10 kWh warmte-energie
  - 10 kWh stroom wordt 40 kWh warmte-energie
- + **en als je zelf zonnepanelen hebt wordt verwarmen zelfs bijna gratis!**

Recap: hoe verwarm ik straks mijn huis?

+ Wat doet mijn gemeente al?

- Warmtevisie
- Samen met het Energiehuis energiecoachbezoeken met advies verzorgen

+ Trias Energetica voor de juiste volgorde

- Isoleren
- Optimaliseren installatie
- Andere energiebron

